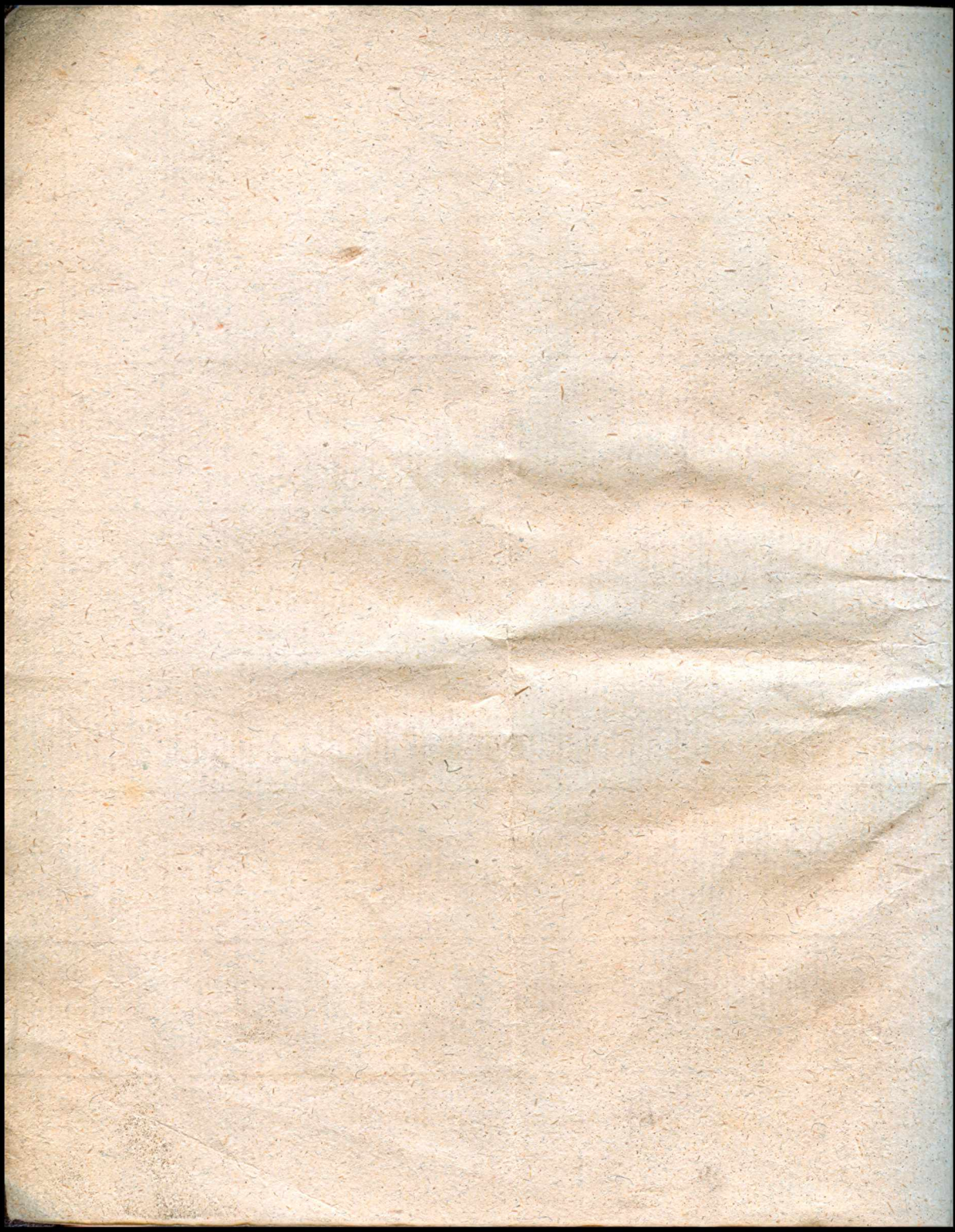

LNK-18-00580

P A N E G Y R I C V S
D I V O
F R A N C I S C O
X A V E R I O
D I C T V S

D V M
I N C L I T A F A C V L T A S
P H I L O S O P H I C A
I N C E L E B E R R I M A R E G I A
V N I V E R S I T A T E T I R N A V I E N S I
Annum eidem TVTELARI SVO honorem
perfolueret.

D E F E R E N T E
ADMOD. REVERENDO, AC CLARISSIMO DOMINO
IOSEPHO MITTERPACHER
AA. LL. & Philosoph. Doctore, Matheseos subli-
mioris Professore Publ. Ord. Reg. nec non Inclitae Facultatis
Philosophicae

DECANO SPECTABILII.

O R A T O R E

ILLVSTRISSIMO DOMINO
C A R O L O L. B. D E P E R É N Y,
Philosophiae in primum annum Auditore.

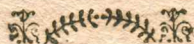
ORATIO.

Quod olim Divus Chrysostomus de S. Philogonio, idem ego de XAVERIO, magno Indiarum Apostolo, quærere jure optimo possum: *Quænam oratio par Viri est laudibus?* quæ par laudibus illius invenietur oratio, cuius tantæ sunt virtutes, ut difficilis sit deliberatio, quænam e multis potissimum sint deligendæ: res gestæ tantæ, ut earum cum multitudo, tum magnitudo omnem superet non modo eloquentiam, sed prope cogitationem humanam? Quibus illum effereamus laudibus, cuius sanctissimam vivendi rationem Oriens & Occidens, quin Orbis universus loquitur & admiratur? *Hæc est præcipua laudum illius pars, quod verba factis æquiparari non possunt.*

Quid ergo? pergit idem D. Chrysostomus: *num idcirco silebimus?* minime vero. Excurram in laudes Magni Indiarum Apostoli, ut potero, neque aliud mihi erit dicendi argumentum, quam quod Orbis universi de eo sensus mihi subministrat. Magnus omnium, quot quot veram Christi fidem profitentur, gentium literis, ac sermonibus appellatur XA-

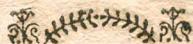
A

VERIUS.

VERIUS. Magnus DEI etiam ipsius est testimonio, qui tantis Servum suum illustravit prodigiis, ut, quemadmodum Macaenses perhibent literæ, *Indis pro miraculo esset XAVERIUM vel tantillum cessare a miraculis.* Huic inquam & ego immorabor argumento, idque eo libentius, primum, quod id tam tibi Inclita Facultas Philosophica, quam Divo Tutelari Tuo maxime gloriosum esse intelligam; deinde vero, quod veritatem ejus ipsæ etiam sacræ confirmant paginæ. Sic enim illæ: *Qui fecerit, & docuerit, magnus vocabitur.* Videndum itaque jam nobis est A. A. quam cumulate utrumque XAVERIUS præstiterit, tum intelligemus, quam verus de eo Orbis universi sit sensus, quam vere nomen magni gerat. Utinam quam ille fecit, & docuit exacte, tam ego id clare oculis aut potius cogitationibus vestris possem subicere! quod si consequi non poterō, id, velim, semper memineritis, Majorem esse XAVERIUM, quam ut ulla par laudibus illius inveniri possit oratio.

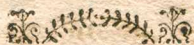
Curam cum propriæ, tum alienæ salutis verba ista desiderant, sive id postulant, ut intemerata illius sit vita, qui ad docendum accesserit. Ita vivunt quidam, ut omnis oratio consonet moribus: quid pulchrius? ita alii, ut eorum vita refellatur oratio: quid distortius? quam miseri illi, qui se oratione duntaxat defendere, non vitæ integritate possunt! non isti malos imitantur Medicos, qui in alienis morbis profitentur se tenere Medicinæ scientiam, in suis obtorpescunt? an non in hos illud persæpe, ac quam rectissime jactabitur: Quid verba audiam

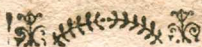
audiam, cum facta videam? Immunem debere esse a noxa, qui aliis instillare probitatem velit, vidit vel ipsa suis in tenebris gentilis Superstitio. Monumenta illius excutiamus: qui sibi hoc sumpsit, inquit, ut mores aliorum corrigat, ac peccata reprehendat, quis huic ignoscat, si qua in re ipse a religione officii declinaverit? Ita, inquam, quæ præcipere aliis soles, ea tibi primum subijce, atque apud animum propone. Hæc D. XAVERII erat norma. Legem sibi ipsi primum innocentiae, virtutumque omnium indixit, atque eam instituit vivendi rationem, ut non exemplis traheret minus, quam moveret verbis. Possem ego hic multa dicere de insigni ejus modestia, paupertate, demissione animi, contemptu rerum humanarum, aliisque virtutibus sane eximiis. Quæ fuerit XAVERII ad aras afflusi, ac in genua submissi species; quæ oris, vultusque compositio; quam indefessum precandi studium, quanta in DEVM, Deiparam, reliquosque Coelites pietas, longum est, nec mei consilii enarrare. Lucrentur ista Historiæ. Testata omnia sunt variis litterarum monumentis, & in hoc ipso loco multorum celebrata laudibus. Quanta XAVERIUS egerit, quanta fecerit, intelligi non aliunde melius, ac luculentius potest, quam si iter illius ad remotissimas, atque, ut ita dicam, toto pene orbe divisas a nobis orientis plagas menti tantisper nostræ, atque cogitationi subijciamus. Ex quo illud etiam palam fit, quam magno, forti, invicto fuerit animo, qualem ad res bene, ac præclare gerendas, omnes, quot quot recte sentiunt, apprime necessarium esse uno ore confitentur. Fortem ego illum puto ani-

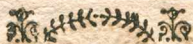
munus, qui omni fortuna major, omnibus invictus
calibus, per ardua quæque eo, quo tendendum est,
enititur. Gaudet periculis Fortitudo, neque un-
quam sibi constat plenius, quam cum infesta sibi
videt omnia, nihil extimescit, nihil, quod homini
accidere potest, non tolerandum putat. Fuitne,
testem orbem appello universum, (ita inquam, cau-
sæ fretus æquitate facio, quod alia in re minime au-
derem) fuitne periculum ullum, quod invictus
XAVERII refugeret animus? fuitne labor, quem
recusaret, imo quem non deposceret? potestne ali-
quid homini accidere tam triste, tam acerbum,
quod ille non dico tolerandum, sed expetendum,
atque in maxima parte felicitatis suæ numerandum
non putaret? relinquenda opulenta erat domus, pa-
rentes dulcissimi, amici jucundissimi; reliquit. De-
siderium Patriæ, qua nihil homini charius, feren-
dum; tulit. Adeundæ regiones remotissimæ; adiit.
Quid innumera viarum incommoda, quid pericula
commemorem? ecce tibi vasta se, ignota, & infesta
objiciunt maria, aperit se syrtibus infamis, ac in-
numeris scatens belluis pontus, cum ventis, flucti-
bus, ac procellis lustrandum est. Non nova ista,
inopinave, ut ait Poeta, surgit facies? Nihilne con-
turbatur XAVERIUS? Quid dico conturbatur? eo
usus sum verbo, quod in magnam virtutem, XA-
VERII præsertim, non cadit. Humilium & an-
gustarum est mentium, subitos rerum eventus im-
becillius perhorrescere, primo incursum corruere,
fugam spectare ante prælium. Lætatur, exultat,
amplius Domine clamat XAVERIUS. Itur in media
discrimina, orbis, ut ita dicam, extra orbem quæ-
ritur,

ritur, Japonia, India, quin ipsæ adeo Sinæ votis expetuntur omnibus. Egone jam nunc ærumnas omnes, quibus præter assidua mortis, & naufragii pericula conflictatus vir divinus est, percensëam? Cuperem equidem. Sed ne si velim quidem, possim, si possim etiam, exitumne inveniet oratio? Cogitate res, quam vultis, duras, arduas, & asperas, majora omnia ea, quæ ille pertulit, opinione & cogitatione vestra erunt. Sed nonne, qui maximas in mari subiere tempestates, terram tandem aliquando ex magna jactatione vident & in portum ex alto invehuntur? Quidni & XAVERIUS bono sit animo, ac post tot ærumnas jucundissimos vitæ dies, post labores quietem, post Scyllas & charybdes securum sibi polliceatur portum? nihil minus. Vereor, ne pejor terra, quam mari, peior inter homines, quam illos ipsos, quos prætervectus est, horrendos scopulos XAVERII sit conditio. Homines ne illi an portenta potius, atque monstra certissima, qui humana cum sint specie & figura, belluas ipsas immanitate vincant & humanitatem omnem ex animo ejecerint funditus? Inter feras ætatem degere est satius. Atqui hos ad homines, vel simulacra potius hominum delatus est XAVERIUS, cum his vivendum, his ruditas, barbaries, ac feritas detrahenda, humanitas inculcanda erat. Quis hic portus, quæ securitas? quæ ibi quies, ubi XAVERIUS? Ideone ille Europam, ideone charissimam sibi fugit patriam, ut locum tandem aliquando inter Indos & Japones, inter gentes immanitate barbaras inveniret, in quo conquiesceret? Quis, qui modo suæ est mentis, ut istud credat,

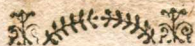

in animum inducat suum? minime, minime, inquam., Labores, non quietem quærit; ubi corpus hoc sit, non laboro, inquit. Hominesne inter, an feras, an scopulos peream, nihil interest. *Decet nos implere omnem Justitiam.* Meminit etiam Divini illius oraculi, idque suo altissime inclusit, impressit, insculpsit animo: *Sic luceat Lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona.* Vidit opera bona XAVERII Europa, vidit Asia, viderunt omnes oræ, atque omnes exteræ gentes, & nationes, maria omnia tum universa, tum in singulis omnes sinus, insulæ, atque portus. Vidit Mozambicum, Travancoris, Piscaria, Moluccæ, Malacca, & siqua sunt alia barbaris in Terris nomina, quam longa, quam molesta, nudis sæpe pedibus & nonnisi vilissimis quibusdam tectus lacernis ingressus sit itinera, qua cibi potusque, ac somni fuerit parsimonia; quantos in eo cingulo, qui assiduo solis ardore torretur, pertulerit æstus; quæ ægrotis diu noctuque tribuerit officia; quam multas, quam graves a perditis quibusdam, & projectis ad audendum quidlibet hominibus acceperit injurias, quas, tantum abest, ut ferret molestius, ut præcipua etiam quadam charitate istud hominum genus complecteretur, neque conquiesceret prius, quam ad saniora, mentemque meliorem redirent. Prætereo illa piæ crudelitatis instrumenta, quibus in corpus sæviebat suum. Neque hæc commemorare attinet, fecisse ita XAVERIUM omnia, ut ne apex quidem præteriret a lege, aut certe si istud nimium fortasse cuipiam videbitur, in id totis illum incubuisse viribus, ostenderunt ea, quæ attuli, docet Ecclesiæ, matris nostræ sanctissimæ

mæ incorruptum Judicium, docet fidelium omnium consensio, & pervagata omnes mundi partes Sanctitatis fama. At nimirum satis non est fecisse omnia, qui fecerit, & docuerit, Magnus vocabitur.

Erit fortasse, qui admirabilem XAVERII constantiam in hoc altero genere lapsam putet. Arduum, ac plenum non raro fastidii est docendi munus, tum præsertim, cum ii instituendi sunt, quibus obtusior est mentis acies. Age, illis morum, ac virtutis præcepta trade, apud quos altissimis impietas defixa est radicibus. Quid difficilius? meditare, censeo, quibus verbis avitæ superstitionis amorem intimis penitus inclusum visceribus evellas. Fac periculum, verte te ad illos qui totos se libidinibus, ac voluptatibus constringendos tradunt. Dices: quid tandem istæ vestræ illecebræ habent? altiora animum hominis decent, pecudibus ista relinquuntur. Liber ab omni cupiditate prava animus hominis esse debet. Quæ pars in eo turpissime se gerit, vinciatur, firmissimaque muniatur custodia. Tradat se virtuti constringendam voluptas. Optime. Sed cum voluptariis tibi res est, vereor, fidem facias, cum hæc disputabis. Quid, si ad eos te casus detulerit, quos consuetudo diuturna, quæ naturæ vim obtinet, irretitos tenet? vereor, quid agas. Certe labore, ac tædio res non carebit, si saniozem his injicere mentem volueris, ac ea, quibus tenentur, rumpere vincula. Sunt alii summi in omni scelere Magistri, his tu Magister sanctitatis, Dux veritatis eris. Vide, quam arduam iterum rem, atque operosam aggrediare. Innumeræ tibi exorbendæ difficul-

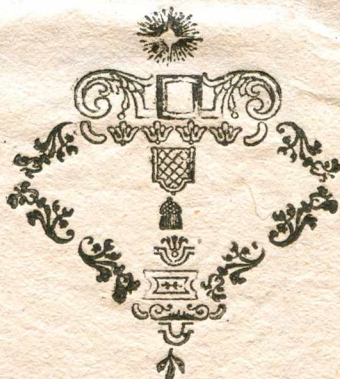
difficultates, innumeræ exhauriendæ erunt molestiæ, sunt hæc ejusmodi, quæ fortissimos etiam labefactare animos possint. Sed nimirum ad ardua tendit virtus, & ut est in proverbio, volenti nihil est difficile. XAVERII erat patientia major, quam eorum, qui a veritate & sana doctrina abhorrent, pervicacia. Percursabat urbes & oppida, populum ad quemcunque locum venisset, ipse convocabat, maxima, qua poterat, voce Parentes per DEUM, superosque orabat, suas ut proles ad perdiscenda veræ fidei dogmata mittere ne cunctarentur. Cætera quid referam, quæ tanta sunt, ut superare fidem videri possent, nisi certissimis omnia monumentis testata essent? Venit mihi tamen hoc loco in mentem, quod prætermittere minime possum. Quid obsecro immensum illud, quod emensus est, iter, quid tam multa animarum millia veræ fidei luce illustrata, sibi volunt? an non vel hæc, ut cætera abessent omnia, indefessam XAVERII in docendis rudibus coarguere industriam possent.

Hunc Tu Inclita Facultas Philosophica Patronum Tibi, ac Tutelarem delegisti, hunc solennibus quot annis honoribus religiosissime colis, & omni, qua par est, veneratione prosequeris, Quid facere sapientius potes? quem enim deligeres potius, quam eum, qui acutissimis gravissimisque rationum momentis Sapientissimos quosque gentilium confutavit, errores impiorum convulsit? Accedit, quod is sit XAVERIUS, de quo vere illud, quod de S. Victore D. Bernardus usurpavit, dici possit, *in Terris visus est, ut esset exemplo, in Cælum levatus est,*
ut

ut sit patrocínio. Omnes XAVERIO honores defers
Inclita Facultas. Certissimum ille tibi rebus in o-
mnibus erit perfugium. Et si, ut est apud D. Ambro-
sium, *Sanctorum, quo majora sunt merita, eo tutio-
ra patrocínia,* quid est, quod ope Divi illius conse-
qui non possis, qui tam bene de gloria Divini Nu-
minis, de salute tot gentium, de universa meritis
est Ecclesia. Habes Tutelarem eum, qui ut in ter-
ris potens opere & sermone erat, ita in Cælo po-
tens est patrocínio. Habes Tutelarem DEI ipsius
oraculo Magnum, nam, *qui fecerit, & docue-
rit, magnus vocabitur.*

D I X I.

II X I D

